

Oslo 19.02.2024

// Kultur og likestillingsdepartementet

Prioriteringer for dansekunst i statsbudsjettet for 2025

Norsk dansekunst trenger et solid og helhetlig politisk løft

Norsk dansekunst står overfor betydelige utfordringer som krever et solid og helhetlig politisk løft. I møte med Kunstnarkår og andre politiske initiativer, ser vi et behov for mer konkrete løsninger som adresserer de aktuelle problemene i dansekunstheltet. Rapporten "Kunstnerundersøkelsen 2019" av Telemarkforskning bekrefter den økonomiske sårbarheten i danse- og scenekunstheltet, med dansekunstnere blant de dårligst betalte og minst tilfredse med sine arbeidsforhold.

Vi etterlyser derfor en grundig gjennomgang av danse- og scenekunstheltet gjennom en NOU for å oppnå likestilling av dans og teater, og et rikt danse- og scenekunsthelt i hele landet. Dansekunsten har historisk sett vært et svakt politisk prioritert område, og kunstarten mangler fortsatt den nødvendige oppmerksomheten og ressursene for å kunne utvikle seg til sitt fulle potensial.

I vårt alternativ til kunstmeldingen foreslår vi konkrete tiltak, inkludert en insentivordning for ny norsk koreografi og pålegg om produksjon av dansekunst ved statlig finansierte scenekunstinstitusjoner. Våre forslag er utformet med tanke på å komplementere og supplere, ikke erstatte, eksisterende uttrykksformer siden institusjonene har potensial til å støtte disse målene uten å begrense kunstnerisk frihet. Vi understreker betydningen av å inkludere dansekunst ved de offentlig finansierte scenekunstinstitusjonene for å gi publikum en bredere og mer sammensatt kunstnerisk opplevelse.

Gjennom å inkludere dansekunst ved disse institusjonene vil vi berike publikums opplevelse, gjennom økt tilgjengelighet av et mangfold av opplevelser for publikum over hele landet. Økonomiske insentiver og søkbare midler er nødvendige for å støtte dette initiativet. Ansettelse av koreografer i åremålsstillinger bør sees i sammenheng med insentivordningen og regjeringens mål om faste ansettelser og bedre arbeidsvilkår. Dette vil ikke bare sikre koreografene en tryggere arbeidshverdag, men også øke anerkjennelsen av dansekunsten ved institusjonene og gi publikum over hele landet tilgang til mer dansekunst på norske scener.

I tillegg til å styrke produksjonsmulighetene, foreslår vi altså også å øke tilgjengeligheten til profesjonelle arenaer for dans og å forbedre sikkerhetsnettet rundt dansekunstnere. Dette innspillet tar sikte på å synliggjøre behovene og prioriteringene for dansekunsten i Norge og legge grunnlaget for en framtidig styrking og utvikling av denne kunstformen.

Disse tiltakene er nødvendige for å gi dansekunsten en mer robust økonomisk virkelighet og for å oppfylle de overordnede kulturpolitiske målene om å bedre maktbalansen i kunstnerøkonomien og øke tilgjengeligheten til mangfoldig kunst av høy kvalitet.

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

Norske dansekunstnere i 2024

Det fremste målet for oss som representerer dansekunstnerne, er å sørge for at det blir mulig å leve av å være dansekunstner. Inntektsundersøkelsen omtalt over viser at de aller fleste dansekunstnere har vanskelig for å få til en bærekraftig livssituasjon, slik finansieringsordningene fungerer i dag. Større strukturelle endringer må til for at dansekunstnere skal kunne livnære seg kun som kunstnere. Selv ved institusjonene som bistår i utviklingen og produksjonen av dansekunst, som de regionale kompetansesentrene for dans, skjer fortsatt deler av virksomheten som dugnadsarbeid og frivillig innsats. Dette er ikke holdbart hvis dansekunsten skal ha en fremtid i Norge. Bedre levekår, større økonomisk forutsigbarhet og flere yrkesmuligheter som profesjonell kunstner er vårt fremste formål med tiltakene vi legger frem i dette innspillet.

Dansekunstnere har en svært lav inntekt sammenlignet med landsgjennomsnittet og avstanden er økende. Derfor er vi opptatt av å styrke de ordningene som vi vet treffer kunstnerne. Over tid har kun en styrking av det eksisterende virkemiddelapparatet vist seg å ikke bidra til en positiv utvikling i stor nok grad. Det er derfor helt essensielt å etablere et profesjonelt støtte- og produksjonsapparat rundt kunsten og kunstnerne, gjennom å styrke eksisterende institusjoner i feltet og opprette noen nye. Ved siden av må det sikres at selvstendig næringsdrivende, som de fleste dansekunstnere er, får tilgang til de eksisterende velferdsordningene vi har nasjonalt. I sum vil dette løfte dansekunsten og gi den rom til å profesjonalisere og spisse sitt kunstneriske uttrykk.

På generell basis er det for få institusjoner som tilbyr dansekunst som en del av sitt ordinære tilbud. For barn og unge trengs en helhetlig satsing fra tilbud gitt ved lokale danse- og kulturskoler, gjennom det offentlige utdanningssystemet og i ut det profesjonelle virket som dansekunstner. Samvirke, tilrettelegging og samspill på tvers av aktører må forbedres, slik at verdikjeden og tilgangen til profesjonelle utdannings- og opplevelsarenaer som treffer både utøvere og publikummere, blir komplett.

Ved å satse finansielt og strukturelt på dansekunsten, vil man sikre at en større andel av befolkningen får mulighet til å ta del i og oppleve dans, og at dansekunsten kan bidra på økt grunnlag inn i samfunnskritiske områder.

Innspill til i kulturbudsjettet 2025

Regjeringen har som mål å bedre arbeidsmulighetene for kunstnere. For dansekunstens del handler dette i stor grad om å bedre produksjonsmulighetene. Det er for få dedikerte arenaer for produksjon og distribusjon av dansekunst, og avsetningene til dansekunst i kulturfondet har for dårlige økonomiske rammer. Vårt mål er at dansekunstnere skal kunne virke som utøvende og skapende dansekunstnere i større grad, og at målet må være å øke arbeidsmulighetene. Vi ser det naturlig nok også nødvendig å bedre sikkerhetsnettet rundt dansekunstnerne i de periodene de ikke er i kunstnerisk lønnet arbeid, og sikre selvstendig næringsdrivende tilgang til trygdesystemet, men vil i det videre fokusere på hvordan arbeidsmulighetene kan styrkes.

Dette innspillet tar sikte på å synliggjøre behovene og prioriteringene for dansekunsten i Norge, og legge grunnlaget for en framtidig styrking og utvikling av denne kunstformen.

Norske Dansekunstnere foreslår med dette en rekke tiltak for å styrke dansekunsten i Norge gjennom økonomiske incentiver, produksjonsansvar for institusjoner, tryggere arbeidsvilkår for kunstnere og økt tilgang til og opplevelser av dans for befolkningen. Tiltakene er nødvendige for å profesjonalisere dansekunsten og sikre kunstnerens behov i fremtiden. Disse vil samlet sett bidra til

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

en styrking av dansekunsten og kunstnerens vilkår. I vedlegget vedlagt oversendelsen følger en utdypning av de prioriterte satsingsområdene.

Norske Dansekunstneres prioriterte satsingsområder for dansekunsten:

- 1. Etablering av Koreografiens Hus**
Formål: Løfte dansekunstens infrastruktur i hele Norge, spesielt i Oslo.
Tiltak: Opprettelse av Koreografiens Hus etter modell av Dramatikkens Hus.
 - Øremerket tilskudd á 5 millioner kroner til etablering av pilotprosjektet fra 2025.
 - Øremerket tilskudd til ansettelse av fem norske koreografer i åremålsstillinger med en avsetning på 5 millioner kroner.
- 2. Styrking av produsent kompetanse og infrastruktur**
Formål: Sikre en profesjonalisering av produksjons-, distribusjons- og formidlingsapparatet i det frie danse- og scenekunstheltet.
Tiltak: Opprettelse av en ProdusentHUB for det frie danse- og scenekunstheltet.
 - Øremerket tilskudd á 5 millioner kroner fra 2025.
- 3. Incentivordning for ny norsk koreografi**
 - Opprettelse av en pilotmodell for incentivordning for ny norsk koreografi med en avsetning på 5 millioner kroner fra 2025.
- 4. Styrking av de regionale kompetansesentrene for dans**
 - Fullfinansiering av de regionale kompetansesentrene for dans via respektive tilskudd over statsbudsjettet, Kap. 320, Post 74.
- 5. Samvirke med nasjonale og regionale scenekunstinstitusjoner**
 - Pålegg til offentlig finansierte scenekunstinstitusjoner om å produsere og vise et bredt spekter av scenekunst, inkludert dansekunst.
- 6. Øremerket økning til Norsk kulturfond**
 - Øremerket økning til Norsk kulturfond for å styrke ordninger for scenekunst med friske midler på 30 millioner kroner.
 - Opprettelse av en ny ordning for produsentstøtte under fagområdet scenekunst i Kulturrådet med øremerket tilsagn på 5 millioner kroner fra 2024.
- 7. Styrking av etablerte scenekunstkompanier**
 - Øremerket økning til avsetningen for etablerte scenekunstkompanier til 50 millioner kroner fra 2025.
- 8. Styrking av Kunstnerstipend**
 - Gradvis opptrapping av varige stipendhjemler for dansekunsten med 10 nye faste hjemler fra 2025.
 - Endring av Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere for å regulere arbeidsstipend, langvarige stipend og garantiinntekter med en indeks lik rammen for lønnsoppgjøret i staten.

Disse tiltakene vil bidra til å løfte dansekunsten og forbedre vilkårene for dansekunstnere i Norge, både nasjonalt, regionalt og lokalt. Ved å styrke infrastrukturen, produsentkompetansen, finansieringen og samarbeidet med institusjoner, kan dansekunsten oppnå større synlighet, bærekraftighet og mangfold i norsk kulturliv.

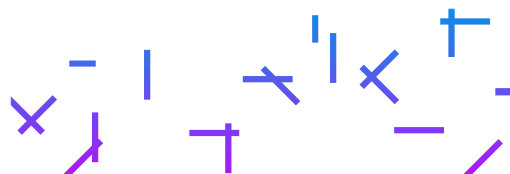
Norske Dansekunstnere foreslår med dette en rekke tiltak for å styrke dansekunsten i Norge gjennom økonomiske incentiver, produksjonsansvar for institusjoner, tryggere arbeidsvilkår for

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

kunstnere og økt tilgang til og opplevelser av dans for befolkningen. Disse tiltakene er nødvendige for å profesjonalisere dansekunsten og sikre kunstnernes behov i fremtiden.

Mvh

Kristine Karåla Øren
forbundsleder

Eva Grainger
nestleder

